

De eerste steen

Honderd jaar geleden werd op 31 oktober 1921 door de gereformeerde predikant ds. S. Datema de eerste steen gelegd van onze school. In 1920 werd het wettelijk mogelijk (Onderwijswet van dr. De Visser) dat de overheid de bouw en de exploitatie van bijzondere scholen financierde. De 'prijs' voor deze vrijheid werd het algemeen kiesrecht... Het extra-parlementaire kabinet van Kort-van der Linden loste op deze manier twee intense problemen op.

Het Groen van Prinstererbestuur was net op tijd met de aanvraag voor een school. Heel gauw was namelijk een 'stopwetje' nodig die ervoor zorgde dat nieuwe schoolgebouwen sober werden uitgevoerd en dat kan niemand van ons gebouw zeggen! Net op tijd dus. Ds. Datema was een pittige, Rotterdamse, gereformeerde dominee die zich met van alles bemoeide in kerk, staat en maatschappij. Zijn evenknie bij de hervormden in Haarlem was ds. Van Paassen, die zich actief bezighield met het aanvragen van hervormde scholen. De rooms-katholieken hadden al een school aan het Pretoriaplein in de Transvaalbuurt: de Luciaschool. De hervormden kregen hun school daar aan de Ben Viljoenstraat: Willem de Zwijgerschool. Heel veel later zouden deze scholen fuseren en voortaan - en tot op de huidige dag - Willem van Oranjeschool heten.

Ds. Datema kon op die dag van de eerste steenlegging ook al de naam van de school onthullen. De school werd genoemd naar de grote, gereformeerde 'krachtpatser' Abraham Kuyper, die in 1920 overleden was. Deze man had de moderne predikantenopleiding gevolgd en werd predikant in Beesd. Daar overtuigden 'eenvoudige' gelovigen hem dat de oude leer van de Reformatie verloren dreigde te gaan. Het is niet voor niets dat 31 oktober gekozen werd als datum van de plechtigheid. Dan was het 'Hervormingsdag' en herdacht men dat op initiatief van Maarten Luther mensen zich afkeerden van de rooms-katholieke kerk en protestants werden.

Abraham Kuyper richtte een Vrije Universiteit op waar de oude, gereformeerde geloofsartikelen leidraden waren voor het leven en de studie. De universiteit bestaat nog steeds, wel geheel van karakter en inhoud gewijzigd. Hij werd hoofdredacteur van de krant De Standaard, richtte een politieke partij op (ARP, opgegaan in het CDA) en gaf leiding aan een kerkscheuring in 1886. Hij en zijn aanhangers werden Dolerenden genoemd = klagers). Zij werden de hervormde kerk uitgezet. Later gingen zij samen met mensen van een eerdere Afscheiding (1834) waardoor de gereformeerde kerken ontstonden. De Patrimoniumbuurt werd vooral bevolkt door gereformeerde gezinnen. Onder de klok, in het trappenhuis, leest u op de plaquette een stukje uit een toespraak van A. Kuyper: "Laat het Kind nooit los, laat het Kruis nooit los".

Het bestuur kreeg f175.000 te besteden, een vorstelijk bedrag toen. Architect Kuipers moest een school bouwen voor 260 leerlingen. Het maximum aantal leerlingen per klas was 40. Er zouden zeven klassen komen. De monumentale school – daarover meer in het volgend stukje – kreeg een dakruiter met bel die vier keer per dag geluid werd (op woensdag twee). De huidige directeurskamer is een aanbouw uit de jaren 60 van de vorige eeuw. Die kamer is gebouwd als kleedkamer met douches. Toen de school gebouwd werd, stond op die plek een 'de stoppenkast' in de vorm van een 'peperbus', zoals er toen veel in de stad stonden.

De grond kostte f 250000, het gebouw f 130000, interieur f 10181 en leermiddelen f 4400.